

paa et vigtigt Erhverv, og det i des højere Grad, jo mere man ved Siden af Tillægsskatten — hvad der synes at fremgaa af de stedfundne Forhandlinger — agter paa ny at indføre Merindtægtskatten. Jeg har tidligere haft Lejlighed til at fremhæve, at der er visse omfattende Erhverv, for hvilke Aktieselskabsformen er den naturlige og nødvendige. Dette gælder i meget høj Grad Industrien, men Industriens Vilkaar under Krigen — hvor gode de end kan have været — er nu i Færd med at vende sig til det modsatte, og det kan saare nemt hænde — for Industrien i endnu højere Grad end for andre Erhverv —, at det, som man i de første Aar af Krigen har fortjent, nu maa afleveres, og det ikke alene, fordi vi kommer ind i en Periode af Arbejdsløshed og Standsning i meget betydelig Grad, men ogsaa fordi Industrien i overordentlig høj Grad er henvist til at arbejde med Stoffer, som under Krigen er steget til det flerdobbelte eller mangedobbelte. Jeg maa f. Eks. have Lov til at anføre, at indenfor Jernindustrien kan man regne med, at Raamaterialierne nu koster 5 Gange saa meget som før Krigen; men det vil altsaa sige, at en Bedrift, som blot skal vedligeholde sin Virksomhed, er nødt til at regne med en omtrent 5 Gange saa stor Driftskapital. Denne forøgede Driftskapital er maaske kun i mindre Grad indtjent i de forløbne Aar, og derfor kan man meget let komme i den Situation, at Merindkomsts-katten og Tillægsskatten ikke kan udredes af noget tilstedeværende disponibelt Overskud, fordi Overskuddet er forsvundet og opslugt af de forøgede Driftsmidler, men at Skatten maa skaffes til Veje ved at gøre Gæld, og derfor vil mange Industriaktieselskaber staa overfor den Situation, naar vi nu kommer over paa den nedadgaende Linie, at de staa med en stærkt forøget Gæld, og det paa et Tidspunkt, hvor de er udsatte for at lide et meget stort Tab ved den nedadgaende Bevægelse for deres Varebeholdninger, og hvor Kravet om at kunne møde den udenlandske Konkurrence vil skabe meget store Vanskeligheder, eftersom Krigen er voksende. Det er maaske en ganske naturlig Følge af, at medens visse Erhverv er saare sagkyndigt og kraftigt repræsenterede i den danske Rigsdag, har Industrien kun en ringe Repræsentation og nyder kun ringe Forstaaelse. Et æret Medlem udtalte før, at han vilde ønske, at Underklassernes Krav mødte lige saa megen Forstaaelse som Ejendomsbesiddernes. Jeg vilde ønske, at Industriens og Haandværkets Krav

mødte blot samme Forstaaelse som disse andre Klasser, som det ærede Medlem sigtede til.

Jeg skal dernæst knytte nogle Bemærkninger til Lovforslaget om Tobaksskatten. Hvorvel jeg lægger megen Vægt paa Betydningen af at faa forandret den Tillægsbestemmelse, der er indført i Landstinget, hvad jeg skal tillade mig at komme tilbage til, forekommer det mig dog, at den afgørende Grund, hvorfor man maa anse Tobaksskatte-lovforslaget som yderst uheldigt, er den, at det allerede nu forudses, at den vil ramme Erhvervet. Det ligger jo i selve den Bestemmelse, man har indført i Landstinget, og som har fundet den højttærede Finansministers Tilslutning, idet den viser, at man gaar ud fra, at selve Skatten vil gøre en stor Del af de i Tobaksindustrien beskæftigede Arbejdere arbejdsløse. Hvis man nemlig ikke gik ud derfra, var der jo ingen Grund til at ind sætte en saadan Bestemmelse, saa vilde man ganske roligt kunne lade den ligge. Naar man gaar ud fra, at Loven vil gøre en stor Mængde Arbejdere arbejdsløse, er man, forekommer det mig, inde paa den alleruheldigste Form for en Skattelov, en Skattelov, som skal skaffe Statskassen Penge fra et Erhverv, og som bevidst standser, om end kun delvis, dette Erhverv. Allermindst nu har vi Anledning til at standse vore Erhverv, de skal visselig nok komme til at standse, uden at selve den danske Stat og Lovgivningsmagten anstrenge sig for det. Et ikke ringe Antal Erhverv indenfor Industrien er allerede standset, og vi vil kunne forvente, at i Løbet af nogle Maaneder eller Vinteren vil Tallet forøges i allerhøjeste Grad. Er det da vel betænkt, at man ved Indgreb fra Regeringens, og Lovgivningsmagtens Side delvis har standset Spritfabrikkerne, agter at standse Ølfabrikationen og give Love, om hvilke man forudser, at de vil standse Tobaksindustrien? Jeg ser bort fra, at ogsaa den overordentlige Højde, som Skatten paa Vinlagre har, sikkert maa have uheldige Virkninger for det Erhverv, der lever af den Virksomhed at handle med Vin. Givet er det, at alle kyndige: Fabrikker, Arbejdere, Administration og Lovgivningsmagt er enige om, at Loven, som den foreligger, vil bevirke en Indskrænkning i Erhvervet.

Nu er der ganske vist en Faktor, som her er medvirkende, og som man ikke kan se bort fra. Det er den, at en saadan Standsning vil maaske ligesom for de andre Erhverv bevirkes ogsaa fra anden